

Latweefchu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 18.

Trefchdeenā, 5. (17.) Mai.

1871.

Latweefchu Awises lihds ar faweeem veelkumeem makfa par gaddu 70 kap. kndr.

Jelgawa pefuhtoh.

Zittur aiffuhoh (lappa: 70 kap., ekspedīzija: 19½ kap., postas nauda: 10½ kap.) kohpā 1 rubl. f.

Za-apstelle: *Jelgawa* awisca nammā pee *Janischewski*, *Pihgā* pee *Daniel Minus*, teatera un wehvera eelas sluhri un pee *Dr. Buchholz*, leela Aleksander eels Nr. 18. Wissi mahzitai, skolmestieri, vagasta walidtai, skriberti un zitti tautas draugi teek luhgti, lai laffitajeem apghda apstelleschanu. — Nedakteera adresa: Pastor Sakranow i c Luttringen, pr. Frauenburg, Rueland.

Rahditajs: *Wiszjunaakahs* finnas. *Dashadas* finnas. *Palastu* behru un bahriku skohla *Jauņajā muisīšā*. *Tatars*. *Stabtīnsch*. *Obsols*. *Pateziba* un *usaiznāschana*. *Aibida*. *Naudas* turgus. *Labbības* un *preischi* turgus. *Sluddināschanas*.

Wiszjunaakahs finnas.

No Frankfurtes (pee Maina) finno, ka nupat tē abrauzis Frantschi ministeris Javor lihds ar wehl weenu fungu un sagaidijschi Bismarka firju, ka warr mutti no mutties jarumatees, ka to karra makfu lai isdarra.

Ne dauds sehdešchanās meers beidoht tappa usflehgts uſ tahdeem likkumeem: kad Parise no valdibuekeem eenemta, tad pebz 30 deenahm jaismakfa 500 miljoni; 1000 miljoni lihds Dezember 1871; 500 miljoni lihds Mai 1872 un tee beidsamee 3000 miljoni lihds Merz 1874. Lihds 20. (8.) Mai scheem meera derreshanas likkumeem wajjaga parafstteem buht. Pebz zittahm finnahm Bismarks Frantscheem 500 miljonus atlaidihs, kad Eiropas leelahs naudas bankas par riktu ismalkschamu galwo.

No Alschires nahk finnas, ka turrenes laudis sahki stipri fabjotees, pa Napoleonam, savam wezzam ēsīsarim. Dumiņeekti Parise nefinnadamī, kur naudu nemt, irr nospreeduschi noahrdiht leelo gohda stabbu (Bendom stabbu), kas irr leets no kahdeem 1200 leeleem gabbalem, ko pirmais Napoleons bij eenaidnekeem panchmis. No ta tad gribb kast naudas gabvalus, ko spediehs latram par pilnu peenent. Valdibueki nahk arween wairak wifsu, jan taggad irr uszehluschi 128 battejās pret Parises pilsechtu, ka warr to eejohst. 13. (1.) Mai starmejuschi Banvre un Biffere krepostis, bet tappa atfisti. Dumiņeekti karra wirswaddons Nossel f. nozelts un zeetunnā emests. Tas nu jau trefchais wirswaddons, ko dumpineeki nohviesh un leek zeetumā.

R. S—z.

Dashadas finnas.

No ahrsemmehm.

Pee Parīzes leeta wehl stahw tāpat kā lihds schim; Deew sinn, kad warresim finnoht, ka tumſhee mahloni fahk klihst. Kaujahs un kaujahs un tomehr neweenu pussi newarr fault par uswarretajeem; kur weeni schodeen apmettahs, tur ohtri tohs riht isdenna, bet affins isleeschana irr un paleek deewšgan bresmiga. Dumiņeekti pažhi juhk sawā starpā, bet tomehr wehl turrabs. Sawu augsto waddoni Kluseret irr nospreeduschi no amata un gribb

to noteefahrt; zits atkal, ar wahrdi Nossels weetā; karsch nefpehj eenaidneekus famiht, to nolamma par spijoni un labbi ja tam wehl galwu pamett us rumpa. Taggad finno, ka Parisneekti few isgudrojusches jaunu waldbiu preeskch fchi nemeera laika, nodewuschi wifsu finnaschanu ihpaschmai komitejai, ko fauz par lablahschanas pulku, tur sehdehs 5 fungi un spreedihs par wifshni leetahm.

Briffelē sehsh kohpā Franzijas un Wahzsemmes weetneeki meera derribu lihds beidsamajam nogrunteht, bet taggad, kā dīred, norunnas effoht apstahdinatas zaur to, ka nemas newari fahlikt par to karra atlighsfinaschanas naudu ismalkschamu. Wahzsemme peepraffa pebz sawas pamata norunnas tohs 5 tuhfts miljonus. Frantschi turprettim gribb tik 1 tuhftstoti milhonu ismalkahrt un pahr teem zitteem isdohht parahdu bissetes, kas par dascheem gaddeem tik lai naudā pahrwehrtahs, warbuht arri ar laiku pawifsam sawu wehrtibu saude. Zahdas grahmatu luppatas Wahzsemme negribb par pilnahm peenent un neleekahs ne dīrdoht daschu Frantschi awischi aiffauschanoħs, ka pa wifsu pafauli newarroht fadshīt kohpā wifsus 5 tuhfts miljonus skaidrā naudā. Frantschi ministeris Javor f. hats nobrauzis us Briffeli palihgā eet pee norunnahm. Osirdehs turymahk.

No eekshsemmehm.

Widsemme gubernatora f. darra finnamu, ka ar wirswaldibas atwehleschanu tahs semneku ūrgu israhdischanas, kas lihds schim tappa noturre i Tehpattā un Walmeere, schogadd tohp noliktaus us R. un pee zittu leetu israhdischanas un notiks 18. un 19. Jūni.

No Ruzzawas ūrgu deendā. Gohds Deewam jau kahdas tschetas naktis pagahjuschas bes falla, un brangs leetutinsch pahrflazzina ikrihtus semmiti, kas pee mums jau bij gluschi isschuwusi. Kautschu sneegs sen deenās jau suddis, tomehr sahlite it nebuh nedihga un seemas sehja nesalloja. Bet nu eeksh fchihm pahri deenahm jau plawas un rudi fahk druzzin salloht. Laiks jau arri irr, ka sahlite dihgst, jo ar lohpu chdamo jaur irr gluschi pee beigahm. Tai zeekā seemā dauds pawalkaja. Pee mums jau stipri ween fehj waffaras rudsus, willkus, ausas un kartufelus.

Chr. Sch—g.

Kaučazu mujschā pee Saldus no 17. us 18. April
lahds saglu bars bija eelausees feena ſchkuhnī pee lohpu
ehdama. Nakšwatkneks pamannidome waggaram par to
juinoja, tas arri tubdal wihrus us keržhanu ūhtija.
Sagli iſdsennati, tifkai ūwus maiſus pee ſchkuhnā at-
ſtahja. Nu arri waggates plinti pakainpis jaſchus pakkat
dſlunahs, bet ahtrumā labbi nenoprasdams, nojahi weens
pats pee ohtra feena ſchkuhnā, kūr par nelaimi, aikal
saglu bandu atrohd, laikam ziſta. Dux nu wiſch gan
buhs gruhi ar ſogleem zihuiſees, lihds kameče tee wi-
nam dſhwibū iſdſeſſa ar plinti. Sirgs bij pahřſtehjis
us mujschu, bet waggari mujschu laudis par nakti newar-
redami atrast, tifkai no rihta, fahdu gabbalu no ſchkuhnā
pawalne atraddusai, kūr, waj nu pats wehl bij nowil-
zees, jeb ſlepkawas no ſweduſchi, jo affini lahma pee
ſchkuhnā bijuſe. Šlepkawas arri waggates ſabbatas iſ-
fahreniſuſchi, tam labbu teſti nandas pañehmuſchi, ko
effoht rehkingadams ahtrumā ſabbata eegruehdis, kād to ne-
laimies wehſti dſredejis. Arri wiina plinti tee lihds pa-
nehmuschi, ar kuriu tam dſhwibai gallu daryiſuſchi.

A. K-k.

No Dinaburgas siāno, ja leels pulks strābgu ar labibū nāk uz Rīgu.

Pehterburgas avise „Golos“ salikahē dīstēdejusi, ka waldiba, redsedama ka waijadisiba pēbz pastmarkām un siempeletem grahmatu makleem gaddū no gadda aug, eftohē atvēklejusi preefch pastmarku sagaltiawojchanas, kas lihds šim maksa ja 6 tukfs. rubl. nemt 12 tukfs. un preefch grahmatu makleem 40 tukfs. rublu.

— Bitta awise aprehēmadama, ka pa wissu Kreewu walsti dīshwo lihds 10 tuhlest. dakteru, no kurreem sunams leela-dalla usturrah's pilsehtōs, usrahda, zit behdigiax ahrsteschau fachw us laukeem, ka tue dauds ja ik us 7 tuhlest. dwehflelhm nahf pa 1 dakteram. Kur weens lai spēhj seahdu dorba lauku apsrahdyat, tapehz tad arri jareds, ka flimmihas ceewelusdhabs gruhti ire issdennamas, zit dauds dsemdetojas posande dīshwibū, ka no behruineemi yirmajōs gaddōs niest Kreewusemmē tik dauds, ka neveenā zittā semmē un wijs tas no tam, ka ahrstes valihdsibas truhles. Schi awise dohd to padohmu, tais seminarōs, kur fkhohmeisteri tohp mahziti, arri liet mahzicht dauds mas no tahm gudribahm, kas flimmihas laikā katram buhtu par derrigu padohma dewejū.

Tehrpattas augstāhs skohlas lohzelē, fā Latvū gad-
du, tā arri ūcho 21. Aprilī smehtījuschi to pēmīnas dee-
nu, kurā 1802. gaddā fāti universitete tappa atwehrta
un pirmāis professeeris fāmu prečskā laffīšanu turēja.
No 1802—1871. gaddam buhs parvissam kābdi 8 tuhk-
stoschi, kas zaur ūcho skohlu gahjuschi un tehwu semmei
kāspojuschi wišwissadōs amatōs.

→ No Jeiskas mums tohp sinnohts, ka pēhz tāhs bahragħas seemas, kas arri tur bijiżi stipri majjama un pēhz-leħla uhdens, kas jneegam luuħsioht, raddees, laiks at-

mettees kohti jaoks un filters. 10. April termometres rahdijis 22 grahdus filterna; ar feh'schanu scho pawassaru eesahkuschi dauds wehlahk, til to nedelu preeksch leeldeehnahm, bet arri tad seeme wehl bijut ka dubki; ruddens sehja seemu labbi pahrzeetusti sallo brangi, ta ka ar Deewa palihgu warr zerreht us bagatu plauschanu. Viimais trijuastu fuggis atbrauzis no ahysemmehm 3. April, turklaht 5 damffuggi no Odessa.

— Kahds kungs H. H-h...n (Hübschmann) no
Teiskas (pee meln. juhras), d'simmis Latweetis no Sallas
maisjhas mums no turrenes sianas suhtidams starp zit-
tahm leetahm rafsta arri f'ho: — — pilsehia buhdams.
kahda jaukä Oktobera deenä zaur lohgu luhkojohs, vah-
dohmadams lä sheit schinnideenwidigä gallä, dabba
pawissam zittadu isskattu rahda, nei manna tehwija ap
f'ho laiku, kaut gan sheit dabba dandis jaufaki gresnojahs,
kad tomehr tehwija mon dandis patihkamaka preel'sch azzihm
mahlejahs. Mismittdams scheeenes staltus anglu kohkus
un wihna-dahsas garra staigaju pa tehwijas kohfcheem
mescheem, laukeem un plawahm. Tuvi atskannedams
musikis manni no schahm dohnmahm ustraujeja, azjis us to
pussi greejis eeraudisju ka us celas nezik taht labs pulziisch
kauschu sapulzejees no musikanteem pawaddihs, nahza
taizni to zekku — kas gar mannu sohrteli wedda. Kau-
schu pulkam eepreel'sch gahja jauna, staista feeweete, kau-
ningahm azzihm, nosaekdamia waiga, ar puukku krohni us
galwu un swiektlu drehbes gehrbufees. Tai pakkal wai-
rahk feeweetes un wihreeschi singedami, danzodami un far-
kanu maju kiffeniti augsti gaisa swaididami, zeek warreju
nojehgt scheem wisseem bij galwinas flatas, kahjas weeg-
las un prahthus lustigus darrijis faldais, mihlais —
schuapnis! — tadehl arri us teem mas flattijohs, bet
wairahk us to teem payreel'sch eedamu feeweti un to far-
kanu kiffeniti, jo newarreju faprast ko tas gan opsihme.

"Nu kungs, sweschueeks! kā jums patiķa tee garam
eedami tāhsineekī?" jautaja manīt, johzīga kohtēlā fain-
neeze, maunā kambari eenahldama. Es atvildeju „it
labbi!" Zerredams no tāhs flakdrakas sinnas dabuht, tāh-
ku tai par to kas man ne-isprohtams bij, minneht, uj fo
no tāhs schahdu atbildi dabuju: lauschu pultam paprečsch
eedama feeweete irr jauna feewa, nesen falaulata un eet
pehz fehejeenes eerdduma fawus raddus apmekleht; tee
lihds gahjeji tāhseneeki tohp arri no winnas raddeem mih-
ligi usremti un ar — sihwo — pamelotī.

Bet deht ko tee to farkau fisseniti swaida? es jan-taju. „Bar fishti,” ta atbildejo, „ka bruhje sawu me-tas gohdu, ka penahlahs Prattus glabbast.”

Afkal jauns trohfsnis us eelas zeldamees muhsu run-
nai gallu darrija. Es paftattijees redseju ehmota wihsé
us 3 kappeles zit palkal zittu aifjuhgatu srgus, rattus
welskam, furri fa zahlu buhrits ar tihflu pahrfteeyti, fa
zeetumá turreja weenu wezu seciecti un wihereeti ar da-
schadeem fankareem baqatiaq qresnotus, scheem libdss skreb-

ja seeveeschi un wihereeschi, chrmota mohde gehrbuschees un man ne-isprohtanas singes trassindam.

Ko tas apsihme? — jautaju es lohrtela fainnezei Intra lihds ar manni us scho kummedinu skattijahs, bet ta tildei tumschu albdu „aplauna pilsehti“ dohdama isgahja. Gribbedams skaidrakas sumas dabuht sahku ar zittem par to johlu apjautatees un beidsoht dabusu issinah: tas teekohd par aplauneschanu bruhes wezzaleemi darrichts, tad bruhie par noseedigu kuni arosta; jo winnu waina effoh, ka nau behruu labbahk audsinajuschi.

To dsidoht man prahda nahza: ka tad buhlu ar scho leelu manna mihska tehwijsa, waj tur arri nedabhuu daschi wezzaki aplauneschanas rattos, appalch ihkla seydeht? bet man schkeet ka labbahk buhlu, tad paschu, prahda ne-waldneegi, winnu weeta sehdinatu, paschau par aplauneschanu, zittahm par beedinachanu.

Turkestanes onise raksta, ka nesen Urga pilsehda tappis ar leeli gohdibu paglabbahs nomirruuscha Mongolu paganu angstaas preesteris Dschebsuna bomba futultu (Tad ta wahids!). Mirris winsch jau irr 1868. gadda, bet tee vahri gaddu aigahuschi. Kamehr to lishki ar wissadahim ellahm un zwelkem eebalsameerejuschi, lai nefatruid. Lihkis tappa sehdu liks dargaa, lohdi isgresnotu sahru un tad nostabdiits ihpaschaa basnizaa. Us behrechin bishuschi fabraukuschi waldineku fungi no leelas tablenes.

Washchawä generalfeldmarschals Berg ar dauds gene-rakeem un zittem lorra fungem bishuschi isbraukuschi op-skattih 2 jannas mitralees (lohschu kaiatsu leelie gabali). Weenu likkuschi isahdiht qabbalu pa gabbalam, lai llahtbuuhdamee warri wissu isluhkootees. Schee jaun-mohdes eerohlschi effoh arri zaar to feizami, ka schau-johd nemas nestumjotees atpakkal, ta ka saldateem nezel-tahs leeks darbs.

Arii no Podolijs sinna par leeleem plubdeem, kas tur bishuschi. Jamvoles pilsehda kahdi 5 zilwei lihds aigahuschi pohtaa, chi pilsehda tuwumä kahda moestä zaar leelu uhdeni panahkuschi gallu kahdas 200 dwehfeles, farat leels pulks lohpini.

Ballodis. Natriis gan pasihst ballodi to mahju put-nuu, kas labprahd pei zilwekeem mahjas weetu nemm, bet reis til buhs nomannijis winna uszichtigu gahdaschanu par saweem behrneem; winsch usnemmehs un isdorra leetas, ko zilwels newareetu dohmaht. Pehz ilga falla, zaaru seeniu istabä turretu balloschu pahris tappa islatsti soula sawä wassaras mahjokli, bet tas deenä traehpijees dehshanas laiks un isdehjusi tur weenu pautina. Dsestris wak-kars skubbinaja winnus wahlt eefschä; bet kas notikka? No rihta tehwinisch istabä knahb un lauj mahtiti weena gabbola, lai ect akra pei pautina. To redsedams leeku to tehwinu isswest laukä, mohtiti paturu istabä. Kad tas notikka zittas deenä, tad winsch kaudihm zaar lajhahm sinna ja frist istabä; bet nu waires nenhk eefschä. Vaikam suppeja us ka pautina; jo pehz winnu likkuma, tad pau-

tinu isdehki, tad katriis pusdeenu hupp wirsu. Bulksten 3jöös waklarä meita lulkä buhdama reds tehwinu usmettamees us durwihm; bet kas tas tahds baltumä starp kah-jahm? Get keri rohka, bet ballodis nelaishahs klah. Usmetahs oktru reis, mu laujahs parentees. Apbrihne-jama leeta bij lo redscht, ka tas pautasch bij starp kah-jahm eenemts un ta wihrs to bij nessis istabä sawai mahl-ttei. Kamehr nu tilla no wiisseen apbrihnohts, weenam un ohtram rahdihts, tas pautasch wehl stahweja starp kahjahm; bet nu sahka lili ahrä, jo bij cewainojees us durwihm meltotees. Bet tatsdu bij darrjils zit ween spehjus.

A. B....s.

Kaseja glahse irr laika pareggons. Kahos sve-fchas semmes fungs kaseju ilguus gaddus no glahses dse-dams irr sawas nojehgschanas krahis un zaar raksteem schahdas ewehrofchanas, kas ar laikaglahsi (barometeri) kohpä faktitusphas, gaismä laidis. Kad kasejas glahse, pirms kreejumu veleis, zukkuru eemett, un bes kahdas ap-maisfchanas nogaida kamehr zukkurs ikuust, tad, ka se-prohtans, pee zuktura kuschanas glahse gaifa puttus us kasejas wirsu dohdahs. Kad nn johs puttus folassahs un apsahsabs paschä glahies widda, tad warroht gaividit pastahwigu, jauku laiku; kad kurepti puttus rinkoda-nas krahis gar glahses massahm, tad leetus waj suueg galdams; jo tahe paleek starp widdus un glahses massas, tad buhchoht nepastahwigs gaiffs; tekk winnas bes is-dallishchanohs tschalli us kahdu weetu glahses massä, tad mass leetus gaividams. Arri es esuu scho ewehrofchanu apluhkojis un par labbi ustizzamu akraddis. Luhdsu mihi-s laffitajus scho leetu pascheem isprohweht un ko eweh-rojuschi pa laikam aikal sunnamu daericht. C. Tls.

Palaistu behruu un bahrinu skohla Janua-miishä.

Schowassar bihs 20 gaddu, kamehr Janu o mu-i-schu (Neuhof). Talsu aprinki, starp Talseem un Kandamu, par skohlas nammu cetaifia preefsch tahdeem bahrinu un nabagu lauschu behreneem, kam wezzaki pei pilsehda peerak-stiti. Simumas, isskakam nabagu laulchu behreneem irr gruhti, bet nabagu brihwzilwesa behreneem us seemehm wehl dauds gruhtaki. Par nabageem pagasta behreneem tuwesee raddi un pagasta waldiba dands mas gihda, tohs pei kahda fainneeka par zulkgannu job puggeli edohdamu un seemä to mahjas mahjidakam job skohla juhtidam. Pilsehtob aikal preefsch tahdeem nabagu, bahria un pa-laistu behruu skohlas zeltaas, tur tee par welti pa-elefchanu, apgehrbu un skohlas mahjibu dabu. Bet dshwo arii us seemehm dands rabdu brihwzilwelu, tas der rabdu Wahju ammatneku, kas nau pei vagasta, bet pei kahda pilsehda peerakstijusches. Verlakoiis pulks no fehem irr kureneek, skrohderi, wehweei, difsleli, kalleji u. t. j. pr. Til rekti rektas no wiineem irr pahetizzis, ka tas eesvrej fawas

behrnus skohla raidiht. Wairahk dsihwo leelâ nabadsibâ un truhkumâ. Winnu behrni usaug bes mahzibas un skohlas. Nabagodami un deedeledami tee apkahrt wajahs, eemahzahs rihs wissadus notikumus un negantibas. Behrns jaunâs deenâs flistus zellus usfahzis, pehzdeenâs leels isaudis irgattawâs meisters us wissadeem nedarbeem. Lai no tahda pohsta warretu glahbt, irr preefsch tahdeem nabagu un palaitu lauschu behrneem augschâ minnetta muischele ar laukeem, plawahm un meschî pirkta un par skohlu eetaifita. Behrni, kas schinni skohla usnemti dabu par welti pa-ehfchanu, apgehrbu, mahzibu un wajadfigas skohlas grahmata. Sinnams, ka tas dauds naudas matka un ar to ween, kas no muischeles eenahk, newarretu it ne zil behrnu usturreht. Tadeht daschi schehlfirdigi fungi un mahzitaji, kas par schihs skohlas apgahdatajeem un finnatajeem palikkuchi, irr pehz sawas eespehfschanas katu gaddu no sawas rohjibas preefsch schihs skohlas usturra pasneeguschi. No ta laika, kamehr schi skohla zelta, irr tur 102 behrni usnemti, 24 wehl skohla, 2 mirruchî un 76 no skohlas atlaisti. Usnemtee behrni 4, 5, 6 jeb arri wairahk gaddus schinni skohla paleek. Kad tee isaudinati, skohloti un eeswehlti, tad tohp pee labbeem meistereem amata eedohti jeb pee gohdigeem fungeem deenesta. Ta leelaka daska no scheem behrneem irr teesham no pohsta pee meefas un dwehseles isglahbti, tik rettais flistu zellu usnehmis.

— —

Tatars.

Kä pagahjuschâ laika wissa Girova luhkoja us leelâs Parises aplehgerefchanu, ta arri 1855. g. beigâs us Se-wastopoli. Kahdu wersti fahnus no ta zelta, kas no Balaklawas no-eet us Baltschiferai, bij eleijâ kahda mahjina, furru wissapkahrt gresnoja kalmi, ka jaula fehtina mihsu dahrfin. Dsihwojamahs kä arri wirtschaftes ehkas bij buhwetas, à Tatari mehds, pakalnê. Chkai kalmi puse jumts fneedsahs lihds pat semmei, turpretti ohtrâ puse no feenas bij jumts augstî pazelts. Kaut gan tahs isskattijahs pellekas, kä patte semme, tomehr warreja mihsigi un patihkami dsihwoht. Mahjinai bij wissas ehkas beesi kohpâ; tikkai attuwu stahweja nomminch, kas wairahk buhdinai lihdsinajahs; bet no jumta skurstena jau warreja no prast, ka tur dsihwo zilwelî eelschâ. Nowemberi, minnetâ gaddâ stahweja schihs buhdinas durwîs jauna daila meitina, kas luhkojahs dohmigi tahkumâ. Tolaik wijsu to apgabbaalu bij apklahjusi migla ta, ka pafinti skohlu nohst neko newarreja redseht; turklaht jau arri wakkas mettahs un ihpaschi leijâ bij jau tumschâ frehfiba. Skaistas meitinas apgehrbs norahdija, ka bija Tataru taufas meita. — Kad winna kahdu laizinu bij weltigi skattijufes zaur beesi tumschâ miglu, kahpa tad pat stahwo tekku, furra bij buhdinai tuwu klah, un kas blakkam klinis jeenai usvedda augschup, ka no kalmi wirsgalla

warretu tahlahk faslattitees; bet arri sché migla leedsa tahkumâ ko redseht. Nu gahja atkal atpakkat sawâ buhdinâ. Buhdinai nebija nekahdu kambaru, neds feenu, bij wiszaur tik weena patte istaba, kuras widdû kurrejahs gaifsha ugguns, un no teem duhmeem, kas zaur eetaifitu nowilkchanas reeri ahrâ dewahs, dakuja wissa ta istaba tumschî bruhnu, sohdrejainu ussfattu. Wissas fainnee-zibas leetas bij us to prastako eriftetas. — Weens gal-dinch un kahdi frehfisi, kas tur atraddahs pilnam norahdija, ka lepniba pee buhdinas eedsihwniekeem nepee-mitta. Bahr ekurtu ugguni karrajahs paprahws grahpis, pee surra kahds pawezzigs feiwischis nodarbojahs. „Maht, es nemas neredsu wehl tehwu nahkam!“ fazziya meitene istaba eegahjusi, pee ugguns surra nofehdamahs. „Man wiisch ta ruhp no ta laika, kamehr tas eet tik beesi Englandeschu lehgehr, un kamehr mehs paschi to leelo Englandeeti effam usnehmuschi daschas naktis sawâ mahjossi. Gewehro, maht, tas neisdohfees labbi!“ „Tu tik effi tahds nerra behrns,“ atbildaja ta, un glaudija ar kreiso sawus melnohs mattus no peeres. „Kad tad mehs effam warrejuschi fennahk ta dsihwoht, lä taggad, kad mums ta weeka nebij? Waj fennahk effam jau turrejuschi kahdu zelta gabbalu? Un taggad tehws irr jau daschus isnessis no Englandeschu lehgera. — „Rahz, Ursel, palihdi man nozell grahpi.“ Meitene klussi un bes kustefchanahs luhkojahs ugguni. „Nu ko tad mums tee zelta gabbali derr?“ fazziya winna beidsoht. „Isdoht mehs tohs tak nedrihktam, un tee muhs jau tuhdat wehl ap-fuhdsetu, jo muhsu buhdinâ zelts neaug. Un waj tad mehs agrahk arri ne-effam labbi un meerâ padsihwojuschi? Tehws palikkla mahjâ un mehs bijahm bes ruhpem.“ „Tu tik effi tahds nerra behrns,“ fazziya atkal wezzite, „nahz nozell grahpi, buhfi dauds gudraka.“ — Klussu zeefchoht darrija meitina ko mahte pawehleja, un tad atkal eekritta dikkî dohmâs, kamehr mahte, meitu nemas neusluhkomama, fataifija ehdeenu. Winnu sprohgaiuas funs, kas lijöschim bij gullejis buhdinas kaktâ, galwu pazeldams kahdas reisas eerehjahs un tad nurdedams pazehlahs. Neilgi pehz tam bij fohti dsirdami, kas buhdinai tuwojahs; te arri eenahk diwi wihri. Virmais, leels un plezzigs ar tumschu bahrsdu, bij eetinnes plaschâ manteli, kas islitkahs pehz pehrwes un isskattas no eenaidneeku pulka. Winsch bij tas Englandeetis, no ka patlabban Urselie runnaja. Ohtrais, mass un shks no redses, pehz paschu eedsihwnieku wihses gehrbees, bij Urselis tehws, pats buhdinas kungs. Winsch bij sawu garstohbreni weegli pahr plezzeem pahlizzis, bet buhdinâ ee-eijoht to noxehma. Ruhpigi noslauzija atflehgu un stohbru un tad nolikka to kaktâ; kamehr Englandeetis pee ugguns nofehdees jau fildijahs. „Nu Werra,“ fazziya Tatars, pee wezzites pee-eedams, „waj ne-effi fataifiji preefch mums newcenu glahsiti grofka? Migla tahda auksta un milka un speedahs pat drehebi zauri, ka muhs pahrnehma driebut.“ „Tu-

liht Ilbin!" atbildeja wezzite, puddeli panemdamata fatafija kahdā sohdrejainā pohdā to kahrotu dsehreenu. „Waj mehs newarretum, Ilbin," fazzija Englaideetis, kas jau kahdus strehbeenus no kuhpedama pohda bij eestrehbis, „waj mehs newarretum nobraukt us Karabelniju? (Sewastopoles kuggeneeku forschtatē.) No tafs pusses es warretu Kreewu buhshanas dands gruntigaki ewehroht. „Kad Jums, kungs, Juhsu dñihwiba par glahsi grokka nau mihtaka, tad jau warret prohweht. Es gan Juhs nepawaddischu!" atbildeja Ilbinsch struppi. Kahdu azzumirkli Englaideetis klußu palizzis, waizaja: „Kas Taws draugs irr Karabelnijā?"

„Kuggeneeks."

„Waj winsch mahk klußu zeest?"

Tatars raustija plezzus.

Tä, ka winnam aismaksa," fazzija Tatars.

„Jo kad to peekerr, tad tam jalarrajahs, täpat ka muhs wehl pakahrs waj nosittihs." Englaideetis rohku labata eebahis iswilka weenu selta gabbalu un turreja to starp diwi pirksteem pazehlis gaifa. „Waj ar to peeteek, Tawu draugu padarriht par klußu un ustizzamu?" Tataru melnahs azzis spigguloja ween, kad selta gabbalu eeraudsija. Winni selta kahribu warreja jau no waiga parredseht; bet tomehr atbildeja ar auksu balsi: „Breeksch winna gan .!?" „Aha!" Gesmehjabs Englaideetis. „Tu arri gribbi dabuht Tawu daffu?" un ar teem wahrdeemi peesweeda winsch tam zittu selta gabbalu. „Nu falki man, Ilbin, kad Tu noweddisi manni us Karabelniju?" Tatars neatbildeja neko un suhkojahs zeeshi ugguni. „To, kungs, newarr!" galwu pazeldams ahtri atbildeja. „To newarr. Juhs redseet, man irr seewa un behrens un arri tikkai weena dñihwiba. — Juhsu selta gabbalu neko nepalihds, kad Kreewi manni pakahrs. — To newarr. — Juhs, kungs, sinneet,zik Kreewi waktis irr jaunras. Es weenigs gan wehl iskultohs, bet ar Jums ne, un tapehz to newarr." „Nu, atdohd tad mannis abbus selta gabbalus," fazzija Englaideetis. „Dohd winnus schurp. No Lewis es nefad wairahk nekahdu kolvofchanu nepagehreschu." Tatars turreja tohs selta gabbalus sawā rohkā. Selta kahriba un ruhypes par dñihwibu un familiju lausija winnam firdi; bet pirmeja uswarreja. „Labb, kungs, es Juhs weddischu us Karabelniju, bet tad waijag tuhval nahkt, jo pee tahda miglaina gaifa tik to warr isdarriht." Ilbinsch ahtri uslehra; bet Ursela peegahjuse, fatwehra tam rohku un luhdsar smaggu balsi: „Paleez teht, ak paleez sché, jo Tawa kolvofchana tam fwecham fungam, Lew malkahs dñihwibu; teht, paleez pee mumis!" Uri Englaideetis bij pazehlees un stahweja jau gattaws us kahjahn. Ahtri Ilbinsch atswabbinaja sawu rohku no mihtas meitinas, panehma plinti un sawu ihfo schkehpun lihds. Iseedami ihfā brihdi abbi wihi miglā pasuddahs. Ursela atkal no jauna dohmās eegrinma, kamehr wezzite wehl ar gahrdū mutti is-

strehba atlakkuscho grokku. Te suns atkal no fakta pazel-damees paidski cercijahs. Lehni iuwojahs winsch pee durwihm. Te kahds knaschi un spehzigi durwis atwerr un jauneklis Tataru drehbēs gehrbees bij ahtri eekschā. — Ursela steidsahs tam pretti un sneedja apfweizinadama rohku. Birns to fakehra, jauneklis naigi waizaja: „Kur irr Ilbinsch, Taws tehws!"

„Winsch nau mahjā."

„Kur winsch irr?" waizaja tas eekarsis.

„Winsch irr aissahjis."

„Kad?"

„Nupat."

„Waj weens?" waizaja wehl tahlahk.

„Kapehz Tu tik karsti waizaji, Nurik?" prassija tam Ursela rohku fatwehredoma un suhkoja winnam azzis.

„Waj weens?" wehl jauneklis jautaja.

„Ne, ar to Englaideeti. Tu winnu jau pasihsti."

„Tad lai Deews winnam un Jums irr schehligs!" eefouzahs Nurikis. „Leels pulks Kasaku jau jahj. — Winni sinn, ka Englaideschu spijons iri pee Tawa tehwa; tee to gribb dabuht rohka. Nahkat, nahkat lai, mehs behgam! Juhs Kasaku dußmibu wehl nepasihstet, wiswairahk kad tee puspeedschrufchi un schkeetahs no ka peewilti."

„Us kurreeni nogabja Ilbinsch?"

„Us ohstu," atbildeja Ursela ar bailigu balsi.

„Nu, tad wehl tee to nebuhs panahluschi! Nahkat lai mehs winneem steidsamees pakal. Sche Juhs nedrihfsheet palikt, tad Kasaki isgahstu wissu sawu dußmibu pret Jums." Bailigi peespeedahs Ursela pee Nurika, kas jau no fennakeem laikeem fleppenibā bij winnas mihtakais. Winsch jau arri bij zehlis gaismā sawu mihtestibas derribu ar winnu, bet Ilbinsch to atstuhma, tadeht, ka tas bij winna wišlelaq eenaidneeka dehls. Bet tomehr ta jaunekli mihtestiba nesaruheja, winni, zik warredami raudsijahs tad un kad fleppenitatis. Nurikim paſcham bij gastuhsis, kas nebij wissai tahlu no mihtakas buhdinas. Pee winna bij Kasaki peeturreschischi, kas melleja Ilbiku un Englaideeti dabuht rohka. No winnu puspeedschrufhas muttes tas nopratta tahs breefmas, kas gaidamas winna mihtotas meitinas tehwam. Nekawedamees winsch bij nosteidsees pa taisnako zellu tohs pakuhdinah, lai glahbjahs. No grokka pus apskurbuse wezzite nelikahs faprattuse Nurika wallodu, bet tomehr ta steidsahs fapakfaht to labbalo no sawas masas mantibas un gahja ar knuppi rohka pee Nurika, kas Urseli raudsija preeginah un opmeerinaht. Nekawedams fakampis mihtakahs rohku un zirriti, ko pee seenas semmē eeraudsijis, steidsahs prohjam pa stahwo tekku, pawadditi no fprohgaina sunna. — Keweens ne wahrdu nefazzija. Tikkai brihscham Nurikis apstahjees klausijahs, waj Kasaki nau tuwumā. Tad isdirda winsch wakkara klußumā gawileschanas trohfsni; arri pamannija zaur beeju miglu ugguns swchroschanohs,

jo Kasaki bij aisdedsinauschi Ilbina buhdinu. Rurikis no tam ne wahrdu nepeeminneja, ko bij pamannijis; bet ar jo leelaku steigchanohs winsch wilka lihds ar few Urseli prohjam un flubbinaja mahti lai behgoht. — Nu Rurikis isdsirda jau Kasakus nahkam arweenu tuwahl. Arri Urseli to fajutta un trihzedama peelippa pee winna jo zetakti. Winni zaur beesu miglu behgdamu zerreja, la tee pusvedsehruschee Kasaki tohs nepamannih. te eefahk winnu paſchu funs eenaidneekus fa-ohsdams dilti reet, un arri Kasaku funs, käs teem bij lihds, to paſchu darrija. Skanna preela kleegschana dewa behgoscheem fajust, ko eenaidneeki dsemn pehdas. Rurikis schigli pee funna pefkehjis ar weenu zirteenu to noleetaja. Bet eenaidneeki nahza arweenu jo tuwahl, winnu funs teem zellu rghdija, pa kurru tee behdsa. „Mehs effam pasudduschi,” fajuta Rurikis ar baſiligu halsi, Urseli schiglahk prohjam wilshams. Tad panahza tee dimi wihrs — tee bij Ilbinsch un Englandeetis. Ilbinsch jau bij manrijis kas notizis, pirms Rurikis ar mas wahrdeem to minnam stahstija. „Zif Kasaku irr?” jautaja tas naigi.

„Dippatsmit, waj peepatsmit,” atteiza Rurikis.
„Un wianem irr kweſchlis lihds?”

„Ja!”

(U preefchhu wehi.)

Stahstinf.

Kahds no tahlia pilſehta atbrauzis wihrs gribbeja few ahtri lukt bahesdu no puzzieth un eegahja kahdā bohdī, kur leels wirſealts us durwiſm bija. Genahzis tas tahlal nowilka ſawus fwahrkus un präſſija: „Gums tak ir karſts uhdens?” — Baggati apgehrbtais bohdes fungs usſkattija to wihrū ar leelahm ozzihm un präſſija: „Kahds uhdens?” Wihrs: „Nu ja, es gribbu few lukt bahesdu puzzieth. Man nāw vallos ilgi ſawetees. Kapebz Juhs karſtu uhdeni neturreet ariveen gattawu?” Bohtſlung: „Sche netohp bahrſda puzzieta; ſche tik naudas mainiſchana un naudos-papihru vahrohſchana!” Wihrs: Gste fwesch buhdams präſſiju kahdam us eelas: „kur bahesdu tohp puzzieta? un wiſch man ſubtija ſche eelfchā.” Bohtſlung rahdija ſawu ſkahbu gihni un wihrs attal apgehrba ſawus fwahrkus un aifgahja prohjam.

J-i.

D h ſ o l s.

(Tantu ſinge.)

Pee uppites, pakalnīnā,
Auga kūplis ohsoltinis;
Klūfā ſehtā, pee mahminas,
Auga brachais Pehteritis.

Ohsolinam ſelta ſarri,
Pehſchim ſkaidra miheſtiba.
Tezz, puifti, pakalnīnā
Nolauf weemi paſarriti!

Nolauf weemi paſarriti,
Lai es warru frohni noſiſt.
Nemm' tu manni fehrdeoniti,
Mühlefchju ikbrihscha teri.

Zittas meitas man waizaja,
Kur es tahdū frohni nehmā:
Nihgā pirkū, naudu deevu,
Telgawā to kalfūnaju.

Preefchā frohnim ſeltu likku,
Us paſklatu ſudrabinu;
Preefchā mammū ſaule lehza,
Paſkal lehza mēhneſtinis.

Rihta ſwaigſne, ar walkara,
Katrā pufſe apſpihd' manni.
To man pierka dim' brahlſchi,
Gan weens ohtram ſpihtedani.

E. F. S.

Pateiziba un uſaizinuſchana.

Pagahjuſchā gaddā ohſchkeru zilts pee Latvju tantas lohti teizamu un derrigu darbu ſtrahdajuſſi un ir taggad wehl arweenu us preefchhu ſtrahda: tai winnas netiklumus un wainas preefch azzihm ſtahdidama. Teem gohda-wihreem, kas — tak gan no miheſtibas pret ſawu tautu us to paſkubbinati — ſcho wiſdegguna, ohſchkeru un winna peederrigo darbu ſtrahda, peenahkabs dauds pateižibas; jo wianai muhſu tautoi it kā rikti rahdidiņu ſpeegeli preefchā turra: la ta ne-ußpuhſchabs, dohmadama, ka ar ſawn apgaismoschani jau vahwarri tahlunahkuſſi; bet lai reds, zil dauds tai wehl truhkſi, — lai reds, kur wehl lohgi ja-iszehrt, durvis japa-augſtina, ſeenas ja-iswitte, ſpohdriba jaturna: fa ta aplaimodama gaſma piļnā mehrā wari eelfchā ſpihdeht. Bes tahdā ſpeegela nahtohs gruhti, wiffas ſchihs kaites atſiht; — arri tas neſleidrais dohma tihrs un balts eſſohts; bet ſpeegeli paſkattijes, ſatruhſtahs un ſauna piļnā nemahs maſgatees. Ar wahrdu ſakkoh, tee minneti gohda-wihri ruhpejabs par Latvju tantu it kā mahte par ſawn behrin: iuhko jau pee ſaika wiffas wainas un nelabbas eeraſchhas ifſeldeht, fa tauta peenemtohs tikkumā un labbōs gaifmas darbōs. — Bet waj tad nu winni to pelenitu pateizibu arri peenahkamā mehrā irr dabujuschi? — Ko tur buhs ſazjih? Pa dalkai gan, bet pa dalkai arri ne. Dauds ir to, kas winna wihipigu vihliju atſihts un par to (kad ir ne wiſeem ſaudihm preefchā, tad tak klūfumā), pateizibas ſafka. Bet deewsgan arri irr tahdū

tumfibas brahlu, kam winnu raksti pretti, kas no teem ne labprah negribb dīrdeht. Par to nekas nekaifch; — es dohmoju, ka ir tas raktis fawu pilnigu mehrki panahzis, kam prettineekl rohdahs; no tam irr redsams, ka winsch nau welti bijis, bet tahdu fnaudeju trahpijs, kas ujmoh-dinahs eefahkumā gan nured un pukkojghs, bet pehz, kad azzis isbersis, atihst. ka irr labbi bijis, kad nau lants ilgabf fnaust. Ta arri buhs ar ohfschkeri zilts prettinee-keem: gan tee pehz ohfschkeri u. z. labbus darbus sunnahs zeeniht, atshdami, ka winni pee mahnutizibas isdelde-schanas, aplamu darbu un eerafchu isnihzinashanas no Latwju tautas, dīkti dauds veepalihdsejuschi. Talab es zerreju, ka ta wehleschanahs arri daudseem buhs pa prah-tam: lai wisdeggunis, ohfschkeris, winna raddi un draugi arri joprohjam "Latv. Alwises" par tahdahm wef-feligham sahlehm, zik spehdami gahda, neraudsidami uj tahm neewashanahm, ko daschi plahnprahtri wianeem uskravu.

Arvidsan zerreju, ka ohfschkeris, tāpat winna lihds-strahdneekl nekurnehs, kad wehl ohtru luhgschanu preefschā zellu, prohtic arri tahdus raktus sagahdah, kas kahdas slawejamas buhschanas, ihpaschi teizamu vihru slawejamus darbus, — un to umūs, paldeews schehligam Deewam, wairs netruhfs! — no muhsu tautas widdus us-rahda. Schahdi raksti nestu diwlahrtigu labbumu. Teizamu vihru kreetnus darbus, derrigas eeriktes, labbas eerafhas u. t. j. pr. usrahdidami, winni tikpat ka mehrki nostahditu, kam tuwotees ikkati am Latweetim zik spehdamam jozenfahs. Schahdu mehrki usfahdidami, tee ar apgaismoschanu parkal palikuschee atsihtu, zik nepil-nigi tee wehl irraid, — atsihtu, ka winneem tikai nulle ta tumfa fahf just un ta rihta gaismina tilko parahdijahs, bet ka mihta prahtra apgaismoschanas faulite wehl ohtrus fasla flehpjahs un gaida us isdewigu, rikti laiku preefsch uslekschanas, kas it ihpaschi zaur skohlahm war pa-ahtrinahs kapt; — to atsihdami un turflahrt redse-dami, ka pee zitteem tautas brahleem faulite jau gabba-linā, winni tiktu paslubbinati, firdigi jo firdigi us to dīshetes un puhletees, ka reisi to pilnibas mehrki panahku un tad winna svehtigus anglus warietu baudiht. Ohtr-ahrt tahdi raksti atkal aplametu tohs Latwju tautas prettineelus un neewatajus, — un tahdu dee'mishehl arri nau truhkums! — kas ka pahwi uspuhufches. winnu par neezigu, musligu, neko kreetnu ne-eespehdami us-flatta, winnas nu tik usfahku firdigi apgaismoschanas darbu par weltigu turra, to ar johkeem apgahna un kur tik warredami winna rauga aisskaweh un apturreht, — dohmadami, ka no Latwju tautas nekas kreetns newarr isnahkt, ka tai buhs muhschigi tumslā palikt. Schee raksti dohtu leezibu, ka muhsu tauta dauds anglu ūhla, ka winna jau taggad — kur winnas garriga attihstishanas wehl tikai eesahkupees, — atrehnahs dehli, kas ko kreetnu un derrigu spehj isdarriht, fawu pahrgudro ūhla-

gu darbus allasch pahrspehdami; — tahlahk wiuni ap-leezinatu, ka ilga warrmezziba to wesseligo kohdolu Latwju zilti nau wis spehjusf samaitaht; bet ka winsch wehl tildauds spehka turra, par dihgls buht stahdam, kas dehstichts un kohpts, par kreetnu leetas kohku warr isaugt. — Vateesi, pehz mannahm dohmahm tee raksti, ko wis-deggunis, ohfschkeris u. z. pastarpam par Latwju toutes kreetnibu nestu, buhtu dīkti derrigi.

Ka es ohfschkeri zilts smahdeschanas rakstu pretti-neels it nebuht ne-efmu, to ikskritis no ta eefahkumā is-teikta atshahrs. Tomehr isgahjuschi gaddu un arri scho-gadd awischu nummurōs schahdus raktus par Latwju tau-tu lassijuschiham, man daschureis gars noskumma un es awises lappu pee mallas lizzis, nopuslohs un pee fewis dohmoju: waj tad muhsu tauta nu tihri tik flikta, ka no tahs neweena labba wahrdina nau ko runnaht? waj tad ohfschkeris vateesi wehl nau neweena kreetna vihra usgah-jis, ka teizomus darbus zitteem par preefschischi un labbu leezibu warretu preefschā zelt? — Man dohmaht, ka Latwju tauta jau atrohdahs dasch kreetns buhwes akmīns, un schis tomehr wehl neteek mannihts un kur veederrahs bruhkehts! — — Beenijams "Latweeschu Alwischu" ap-gahdatajs pehrna gadda 16tajā nummuri ohfschkeru rad-dibu ihpaschi us scho darbu usazinaja! — tomehr lihds īchim laikam wehl nekas nau darrihts! Un ar scho zeen, redakteera wehleschanahs peepildischanu buhtu arri dauds lassitaju wehleschanas peepilditas. Zerreju, ka schahdas wehleschanas us preefschu jo wairahf taps wehrā liktas un sawā, warrebuht drīhsā laikā peepilditas.

J. Tschikste.

M t h i l d a.

A. J. S. — S. Noscheljojam ar Jums vē lehdoigo Latv. jauneli, kas vē Jums aisslihdis un fawā fajulkusčā prahā rauga fawas pellam druskas zillaks vobri par Jeus Kristus dīshwitas maiši ūvebīs rāhīs. Bet sunnei drohfschi: Tahdi irr bijuschi un buhs, bet iahdi irr isgaitschi un iigaitschi arveenn.

Naudas tīrgus,

	Rīgā 4. Mai 1871.	usprāf.	fob.
5% walts-aissceneishanas billetes ar winnest.	I. aisseen.	145½	144½
" "	II. aisseen.	144	143
5% waltsbančas-billetes	"	—	91
5% Rīgs. pfandbriefs, usfakkamas	"	—	99¾
" neusfakk.	"	94	93¾
4½% "Kurs. pfandbrief, usfakkamas	"	—	—
" ne-usfakk.	"	—	—
Rīgas-Dīnas. dīshella akcijas us 125 rub.	"	148½	147½
5% Rīgs-Dīnas. " obligacijas us 125 rub.	"	—	—
5% Rīgs-Zelgaw. " " 100 "	"	109	108½

Bastuzas un skohlas siurus.

Weens Kungs, weena fizziba, weena fristiba.

Nahditajs; Sinoas. No Grudinowkas. Zelgawas aprinka komiteja.
Pee kriitiga zilveta lappa. Bihbeles un grebzineeka farunna.

G i u n a s.

Ewang. bihbetu beedribas Kursemmes nodassa, kā
gadda norehkinums israhda. 1870. gadda irr laudis ijs-
laidusi 2857 bihbeles un jaun. derribas. Tā tad eeksh
wisseem ūweem 57 gaddeem irr isdallijuši kahdus 96
tuhkst. bihbetu grahmatu. Kad nu tāhs latv. bihbeles,
kas par 1 rubli tappa pahrohtas, irr wiffas ispirktas
un negribb tāhs agrahk likt drukkaht, pirms jaunahs druk-
kas plahkes buhs gattawas. tad pa šcho laikn bihbetu
beedriba, gribbedama laudihm fw. Deewa wahrdi jo pee-
cimamu darriht, isdohs tāhs leelahs bihbeles, kas lihds
šchim malfaja $2\frac{1}{2}$ rubl. par 1 rubl 80' kap. un buhs
tāhs dabujamas par šcho tirgu pee wiffahm palihga bee-
drabahm.

S.

No Meschohtnes. Ar ihstenu preeku nemmu rohkā spalwu, ka waretu finnoth par fahdu leetu, kas pee Latvju tautas apgaismoschanas lohti derriga: prohti par latvisku grahmatu krahtuvi (biblioteku), kas muhsu draudsē nesen grunteta. Muhsu mahzitajs, zeenijams prahwesta tehwē, konfessorialraht Conradi k., — fawās draudsēs garrisu attihstischanohs ūrīdi turredams un arri daschu draudsēs lohzektu wehleschanohs wehrā likdams, — isgahdaja peederrigu atwehleschanu: ka no basnizas naujas krahjuma brihw nemt to waijadīgu summu preeksch bibliotekas eetaischanas. Tikkibds schi brihwiba bij panahkta, arri prahwesta k. neko nereweja, to paschū laudihm par labbu isleetaht. No Schablowfki k. Telgawātika novirkas 192 daschadas esefetas lassamas grahmatas par 75 rubleem, un tad wehslaku tikkia peepirkas wehl klaht lahdas 60 ne-eefetas grahmatas par 15 rubl., par grahmatu flappi aismaksa 5 rubl.; — ta tad biblioteka taggad skaita fahdu 250 grahmatu, un wiffas isdohtischanas par winnu wehl pilnus ūmits rublus ne-istaisa. Juni mehnesi pagahjuščā 1870. gaddā biblioteka jau tiltahk bij eeriketta, ka to warreja fahkt bruhkeht. Bibliotekas usraudischanu un waddischanu nodewa Meschohtnes pagasta skohlotajam Thalberg k. Maksa par lassisanu tikkia notaifita ya pušrublim no ikkatra lassitaja ya gaddu; par scho masu makkū fatram rekte, iknedekas weenu grahmatu preeksch lassisanas nemt. Pateesi masa makfa: tur ne-isnahk ne vilns kapeiks par grahmatu; turpēttim tad nemm no pilsehta lassamas grahmatas, tad

jamalka par katu 3, un 5 kapeiki. — — Tā tad nu warreja fazzicht: „Meelasts irr fatafishts, galds irr flahits: — nahzeet tif“ baudiht!“ — Bet kā nu gan irr ar schi meelastra baudischanu? waj arri atrohnahs dauds, kas pehz weffeliga, derriga ehdeena kahro? Beenfahrt gan newarr leegt, ka laudis nemas nezenstohs pehz garra barribas; jo tikklihs kā biblioteku atklahja, tuhliht pergewahs kahoi laffitaji, un starp scheem atrohnahs arri tahdi, kam ar to weenu grahmatinu, ko no bibliotekas dabuhn, par nedetu nepeeteek: daschureis tee isluhdsahs wehl ohtru flahit, un pee tam wianni lassa arri pahri awischu lappas; — bet ohrekahrt atkal jasafka, ka gan warreja zerreht, ka muhsu leelā draudse lihs fchim laikam atraddisees wairahk laffitaju ne kā 55, — un ir scho starpā atrohdahs zitti tahdi kam to masu grahmatinu islaffiht nahkahs gruht un wianni to nelaffitu pehz pahri nedekahm nefs atpakkal, präffidami, lai dohdoht labbaku, jo ta ne-essht bijusi neko wehrts. Mihlaus draugs! es dohmaju, iktatra grahmata turra fa-wu labbumu: lassi ween tik usmannigz zauri, gan tad tu pehz to atraddis; bet kād tu tik tā lappas paschkirsti un pa kahdam gabbalinam valassi, tad gan gruhti to koh-dolu useefi, jo schis kahdureis irr diktii apflehpits. Tad wehl weena slikta eerascha pee dascheem laffitajeem, ka wiinni tafs no bibliotekas preeskjewiham dabutas grah-matas bei atwehleschanas wehl fawcem kaimineem un draugeem dohd lafficht; kas tatstu arri paschi no bibliotekas grahmatas warretu nemt. Bet ta iri ta nelaime, ka minneem ta pusrubla schehl, ka wiinni to labbahk frohgā par „schnapfi“ pamett, ne kā par grahmatahm isdohd. Un zaur schahdu leeneschanu tafs grahmatas arri diktii stohp fabruhketas un nomuhretas; jo tahdi laudis par swetschu grahmatn mas ko behda.

Pehterburgas ewangelijuma Luttera tizibas leela
laſſam u grahmatu krahtuwe swinneja 8. Febr.
gohda fwehtkus par peeminnu, ka ſchi jau 25 gaddus
pastahwejuſi, wičwaitrahk appaſch krahterahta Dr. Blum
lunga waldischanas un neffusi fwehtibu. Mahzitais P.
Dalton k. pahr ſcho gr. krahtuvi no winnas eefahlischa-
nas lihds ſcho baltu deenu dewa ſinnas un ſtahtſija ka
taggad krahtuwei effoht: 40,000 Wahzu, 6000 Gran-
tchu, 1500 Angleſchu, 600 Pinnu, 1000 Sweedru
un 100 Ollandereſchu grahmatas. Gadda iſtappinoht par
maſfu 40 lihds 50,000 grahmatas. Taſs 25 gaddos
effoht eenahkuſchi par laſſiſchanu un zittahm dahnwahm
84,896 rubuki un dalwanas no Pehterburgas Lu. bas-
nizas waldneckeem 20,705 rubli.

No fchihis naudas effoht isdohti par pirkahm jaunahm grahamatahm: 41,683 rubli, grahmatu sehejeem 9,610 rubl., lohnes krafunes waldneekem: 29,298 rubl., par nohmu 11,318 rubl. ec. ec. Je tu, lassitajs, par grahmatu lassishanu netaipi isdoht naudu!

Pehterburgas un Maskawas fungi un kundses tohpoh fohti flaweti un apbrihnoti sawu bagatu dahwanu deht, ko tee preefsch Lutiera basnizahm un skohlahm dohdoht. — Ta nupat Wahzu avisēs finno, ka pehrn, 1870. gaddā, freilene D. St. preefsch Maskawas Mikela basnizas bahriau skohlas weena patte 19,809 rublus un 91 kap. schlikojuſt; tad kungs A. F. Pehterburgas Pehtera basnizai 27,000 rubl., zits kungs atkal 5000 un wiuna dehls 1000 rubl. dahwinajuschi, 100 gaddu svebtku deenā, kamehr Pehterburgas Kattrihnes basniza pastahwejuſi, effoht wissa draudse kohpā 30,000 rubl. preefsch basnizas sametnuſi, no scheem effoht weens pats zikahrtigs Kattrihnes basnizas lohzeiklis, kas taggad Wahzsemme, Bonnes pilſehtā, mahjo, — 7000 rubl. dewis, un zitti 5 lohzeikli dewuschi latris par 1000 rubleem. — Wehl schinni gaddā, 2. Febr. deenā Pehterburgas kohpmannis St. — sawas fudraba lahsas swinemands Pehtera basnizai par labbu 6000 rublus dahwinajis. — E! kur dewigas rohkas un mihligas firdis us sawu Deewa nammu! — Zil tu, mihtais Latweeschū tautas brahl, gan par gaddu effi dewis preefsch sawas basnizas, skohlas un kapfehtu isgresnofchanas un apkohpschanas? —! Peetiku gan, kad tu dohlu tik dauds kapeikus jeb grashus zil tee bagatee fungi dewuschi tohs rubulus! — Nekarejies luhdams! Gij, un darri topat!!

Kappus, skohlas, basnizas

Apkohpi jec ecksh mihibas! —!

Breels buhs tew' un tawejeem,

Gyds wehl nahks no pehzuahleem.

F. F. S.

No Grudinowkas.

Avisēs daudstreis behdigas finnas irr bijuschas no teem Latweescheem, kas sawu dsimteni astahdamu svefchumā irr nogahjuschi dshwoht. tadehk mehs no sawu Grudinowkas pagasta, Mogilewas gubernā, preezigaku wefti saweem tauteescheem gribbam laift. Lai nu gan wehl nekahdu laizigu mantu scheit newarram kraht, bet mums deewsgan gruhti irr jopuhlejahs, kamehr buhsm pilnigu wirtschäfsti eerikejuschi un sawus eetaisitus parahdus aismalkajuschi, tad tomehr mehs ar sawu dsibwi effam ittin meerā un ar preezigham zerribahm skattamees us nahkamahm deenahm. Arri gartiga truhkuma deht newarram neko dauds suhdsetees, bet mihsam debbes Tehwam un sawam Mogilewas mahzitajam Busch no wissas firds pateizibu fakkam par to jarrigu labbumu, ko arri scheit svefchumā baudam. Zeeuigs mahzitajs mums ik-mehneschus sawā Wahzu basnizā noturra svehtus Deewa

wahrdus, un arri jau 1868. gaddā no Pehterburgas palihdības lahdes isgahdaja skohmeistar Johann Gibbeik, kas sawu amatu kreetni un spehzigi strahdadams dauds mihestibas un pateizibas irr pelnijis. Gan wissu zauru gaddu skohmeistars pee mums nedishwo, bet apmelle un apdeene wehl zittus Latweeschus Mogilewas gubernā, bet tomehr seemas skohlu winsch pee mums noturra, wiswairak ar eefwehtijameem behrneem puhledamees. Schogadd eefwehtischana pee mums bija oħra swehtdeenā pr. leeddeenas, un ja mihleem tauteescheem patiftu, tad mehs pastahsttu, zil jauki ta tikkia isdarrita.

Skohlas istabà tonni deenā bija jauka altara weeta ustafita un ar vihteem skuju pihlareem un puklehm isgresnota, kur widdū stahweja no papihra taifits transparents ar leeleem isgreesteem bohktabeem: „Nahz, ak debbes Tehtib, schehligi muhs svehtih.” — Kad tahs deenas bikteneeki jau bija atlafisti, tad mahzitajs altara preefschā stahwedams eefwehtijamus behrnus (6 meitas un 12 sehnus) fagaidija, kas no skohmeistara un diwi sehrmindereem tikkia ewesti, kamehr draudse no wezzas dseefmu grahmas 702. dseefmu dseedaja. Kad draudses dseefma bija beigta un behrni altara preefschā zeffos mesdamees Deewu peeluhguschi. tad tee ar fennaku skohlenu palihgu us 4 balsim dseedaja:

1. Nahz, ak debbes Tehtib,
Schehligi muhs svehtih.
Tawi behrni gribbam buht,
Gribbam tawā walbi skuht.
2. Spehls mums wahjsch un neezigs,
Kaut gan gars irr preezigs
Taweeem wahrdeem paflausht,
Grehku zelleem atfazzih.
3. Dohd mums Tawu garru,
Delde wella warru:
Tad mehs pee Tew paliksim,
Muhschibā, tur, — lihḡmosim.

Behz fchihis dseefminas eefahkabs behrnu pahellauſfchana par kaktisma mahzibahm, kas weetahm ar bihbeles stahsteemi tikkia saweenotas. Atbildas wissas bija til skaidras un drohfas, ka beidsoht mahzitajs draudses wahrdā skohmeistararam pateizibu issazzija par ustizzigu puhlinu un arri behrneem paſcheem par to, ka svehtas mahzibas ar mihsu prahru peenehmuschi un paturrejuschi. Kad nu mahzitajs jauka runnā ar spehzigeem wahrdeem behrneem wehl daschu svehtu mahzibu bija pee firds lizzis, tad winsch pee eefwehtischanas katram pasneedsa fmukli drukkatu peeminnas lappian ar tahn no skohmeistara rihmetahm 2 dseefminahm, ko us 4 balsim dseedaja, un ar ihpaschu bihbeles perschau ko mahzitajē katram fewischli preefschā lassija. Ta oħra dseefminas pehz eefwehtischanas, us 4 balsim dseedata, bija ta:

1. Tew, ak svehtais Deews,

Mehs noderwuschees:

Baldi Tu nu muhsu prahru,

Grees to weenumehr few klahru.

Kad mehs maldamees,

Atgrees, schehligs Deews.

2. Kad mums behdas nahk,

Un sids pagurt fahk:

Bafneeds mums tad Tawas rohkas,

Kas beids wiffas waikas — mohkas.

Klausi, schehligs Deews,

Ko mehs luhsamees.

Tahda bija muhsu behrnu gohda deena scheit svechumā, un mehs ar preeku leezinam, ka ta mums wifseem mihkā premianā valiks. Lai Deews schehligi palihds pee mums joprohjam fawa svehta wahrda gaishumu usturreht un kohpt.

Bagasta wezzakajs Janne Kalleberg.
Fehrminderis Friž Zeppel †††

Jelgawas aprinka komiteja

preefsch litteru valihdsib. lahdes fawā gadda norehkinumā israhda, ka 1870. gaddā irr eenehmuši:

No kristig. draudschm un dewejeem . 1835 r. 22^{1/2} f.

" Jelgaw. nammu kollektēs 240 r. — f.

" nabag. basnizas 6 " —

" latw. pilfeht. dr. 30 " 50 "

" latw. lauku dr. 15 " 5 "

" Nuhrum. leelk. v. Firkas 100 " —

" Ahdseres leelkunga . 100 " —

" Asuppes leelmahtes . 25 " —

" Lindes leelkunga . 10 " —

" zitteem dewejeem . 28 " —

" Seffawas draudses . 71 " —

" Birschu dr. . . . 30 " 5 "

" Baufkas latw. dr. . 60 " —

" Baufkas wahzu dr. . 55 " 60 "

" Leel-Auzes 22 " —

" Meschohtnes 110 " —

(starp t. 40 r. preefsch Siberijis)

" Wezz- un Jaunfaules d. . 35 " —

" Mesham. (1869 u. 1870) 110 " 3 "

" Gezawas dr. . . . 20 " —

" Kandawas 40 " —

" Kalnamuischas 32 " 57^{1/2}

" Jaunpils 43 " —

" Semmites 30 " —

" Lauragges 44 " —

" Jaunjelgawas 3 " 50 "

" Stendes un Spahres 32 " 83 "

" Wirzawas 30 " —

(starp t. 7 r. preefsch Simbirsk.)

" Sallgalles	1869—170	65 r. — f.
" Schuhkstes	43 " 35 "
" Margrawes un Selgerbes	10 "	—
" Subbates	35 " 90 ^{1/2}
" Vestenes	16 " 50 "
" Strutteles	10 " 65 "
" Walles un Fridrik muisch.	15 "	—
" Saukas	4 " 76 "
" Baldohnies	16 " —
" Dohbeles latw.	63 " 42 ^{1/2}
" wahz, dr.	18 " —
" Salves	15 " —
" Zohdes	5 " —
" Demmes	20 " —
" Sabilles	20 " —
" Bahrbeles	21 " 31 "
" Lindes	33 " —
" Schaimes	10 " —
" Dignajas	8 " 19 "
" Bolozkas	3 " —
" Wahnes	77 " —

kohpā 1835 r. 22^{1/2} f.

no kurrahm naudahm Jelg. val. komiteja no fawas pusses isdallijuši dahwanas preefsch basnizas namma ustaisschanas Taurogges Neistattes draudsei, preefsch Lutheru Latweefchu apkohpschanas Pleškawā, dseesmu grahmatas, bihebes un zittas dahwanas preefsch Latweescheem Sibirijā un zittā Krewijā, un to atleekamu nosuhtijusu Pehterburgas galwas komitejai pee litteru valihdsibas lahdes. S.

Pee kristiga zilwaka kappa.

"Es efmu ta augšamzelšana un ta dīshribā,
kas eeksh manni tizz, jebšu tas buhiu no
mirris, tas dīshwohs." Jahnā 11, 25.

Meld. Kristus man dīshribina.

Pee mihla drauga kappa

Mehs schehli nostahjam,

Kas nobahlis kā lappa

To duffeht pawaddam.

Tas Rungs to iſraut steidſis

No fahpehm, waimanahm,

Schi laika zellu heidsis

Winsch miht eeksh muhšibahm.

Winsch irr jau redseht fahzis,

Kas mums wehl paslehts stahw,

Pee Deewu tuwu nahzis,

Kirr nebaudihs wairš nahw'.

Mehs affarās wehl mihtam,

Winsch dīshwo lihgsmibā;

Mehs daudseis grehlos krihtam,

Winsch svehtu draudſiba.

Winfch nefs to dshwib's krohni,
Ko Deewes irr sohljiss
Doht teesham tam par lohni,
Kas winnam tizzejis.

Ar engelischem kohpā
Winfch Alleluja dseed,
Un tehryees fwetā rohtā
Winfch muhschu muhschōs seed.

Jr mehs, kas scheit wehl effam,
Tur weenreis nockuhsm
Ja Deewu firdi neffam —
Un muhscham lihgmosim!

Ak lihgsmiba! zik leela,
Kas iheit tevi spehj? !
Ko wifsi baud' bes galla,
Kas tē us meef nefehj!!!

H. D. B.

Bihbeles un grehzineeka farunna.

(Beigums.)

„Das wahros, ko es esmu runnajis, tas winna foehdihis pastarā deenā. (Jahn. ew. 12, 48.)

Grehzineeks: Es nefaprohtu, kas tas irr, no grehkeem atgreestees?

Bihbele: Metteet no jums nobst wiffas juhſu pahrlahpschanas, ar ko juhſe effat pahrlahpuschi, un darrajt jums weenu jaunu firdi, un jaunu garru. Jo kapehj griffat juhſ nomirt? (Ezek. 18, 31.) Ta deewischka no-fkumfchanu padarra atgreeschanu no grehkeem us fwetibū, kas neweenam nau schehl. (2. Kor. 7, 10.) Un redsi weena feewa tanni pilfehtā, kas bija grehzineeze, nomannidama, ka Jesus ta Warisceera nammā pee galda fehdeja, atneffa weenu akmina trauzinu ar dahrgahm sahlehm, un stahweja no pakkalas pee winna kahjahn, raudaja un eefahza winna kahjas flappinaht ar sawahm affarahm, un ta ar sawem galwas maktem noschahweja un fkuhpstija winna kahjas, un fwaidija tahs ar tahm sahlehm. (Luhk. ew. 7, 37, 38.)

Grehz.: Waj es no grehkeem newarru atgreestees?

Bihb.: Jesu Deewes zaur sawu labbu rohku irr pa-augstinajis par Leelkungu un Besititaju; doht atgreeschanu no grehkeem un grehku pedohschānu. (Ap. darb. 5, 31.)

Grehz.: Es jau esmu raudsijis no grehkeem atgreestees; bet ne-esmu nekurp notizzis.

Bihb.: Juhs mellejeet un atrafeet manni, kad juhs pehj mannim waizafeet no wiffas juhſu firds, un es tapſchu no jums atrafts, fakka tas Rungs. (Jerem. 29, 13, 14.)

Grehz.: Waj newarretu es no grehkeem atgreestees un atraft schehlastibu wehl pehdigajā stundā, kad es mirſchu?

Bihb.: Tadehk nu, kad es aizinaju un juhs leedsatees, es issteepju sawas rohkas, un neweens irr, kas us-klaufa, un juhs atmettat wiffu mannu padohmu, un negribbat mannu pahrmahzischānu; tad ir Es fmeechōhs pahr juhſu famaitafchanu behdās. Es mehdifchu, kad jums nahks par ko juhs bihstatees. (Sal. fakk. wahrd. 1, 24—26.)

Grehz.: Kas ar manni notiks, kad es ne-atgreeschōhs?

Bihb.: Eld un mohkas tas pazehla sawas azis. (Luhk. ew. 16, 23.) Kad tad mehs isbehānum, par tahdu pestischānu nebehbadami?! — (Ebr. 2, 3.)

Ar tevi grehzineeks, runna Deewes —
Un tu wehl negribb' klauscht?
Winfch palihdi behdās tev pateefs,
Un to wehl negribb' atscht?
Tas Kehnisch atwerr schehligi
Tev zellu pee few deenishki;
Waj wehlees nahwes teffu,
Ieb schehlastibas zellu? —

Us muhschigu pasuschānu
Get tawi grehku sohli;
Ak klausf Jesus faukschānu,
Jo firdi winna balſi:
„Es tevi mihiu, tohpi mans!
„Un wiff, kas man irr, lai irr taws,
„Ak nahz, nahz mannas rohkas,
„Lai peitiju no mohkas.“

Ak grehzineeks! waj wehl netrauzees,
No tawa grehku meega?
Kas tevi elles mohkas fwesch,
Us besgalliga fahda. —
Pat grehku preeki tevi schnaugs
Un heidsoht zits nelas isplauks,
Pat ko tu skeij un tezzi,
Ka degdams nefadegi. —

Nu mittejees jel grehku wehrgs,
No tawa elles fwehla;
Lai tevi gresno tizzib's teks
Gelsch pasemmibas mehra.
Reds, Kristus Jesus Deewa Dehls,
Pateefs Deewes un zilweks fwetēs,
Gribb tewim meeru eedoht
Un tawus grehkus pedoht. —

Chr. Seewaldt.